

עת"א 48642/12/17 - אסי חכים נגד שרות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

29 ינואר 2018

עת"א 48642-12-17 חכים (עציר) נ' שרות בתי הסוהר

לפני כב' השופט גרשון גונטובניק
העותר
אסי חכים (עציר)
ע"י ב"כ עו"ד בני ניומן

נגד
המשיב
שרות בתי הסוהר
ע"י ב"כ עו"ד מצדה מועלם

החלטה

לפני עתירת אסיר (עציר) נגד החלטה לפיה לא ניתן לשלבו במסגרת הטיפולית "ראשית", ונגד החלטה להותיר את סיווגו ברמת סיכון גבוה לבריחה.

1. העותר עצור (מיום 11.8.17) על תום ההליכים המשפטיים נגדו, לאחר שהוגש בעניינו כתב אישום המייחס לו עבירות של פריצה לבניין שאינו דירה או בית מגורים (פריצה למתקנים שונים במלון); גניבת טלפון סלולארי מחנות נוחות; גניבות אופניים; החזקת סכין מתקבעת; והתפרצות למחסן (שאיננו על פי החשד בין התאריכים 10.8.17-26.7.17). העותר מתאר נסיבות אישיות קשות, שלא אפרט כאן, שהובילו אותו להשתמש בסמים. הוא ניסה להשתלב בטיפול עובר למעצרו וגם כעת הוא מבקש לקבל טיפול במהלך מעצרו. תסקיר שירות המבחן לא תמך באפשרות זו, ולכן הורה בית המשפט (ביום 18.10.17) על מעצרו עד לתום ההליכים נגדו.

עם הגעתו לבית המעצר תל-אביב ביקש העותר מהאחראים עליו להשתלב בפרויקט "ראשית", שהינו פרויקט גמילה הניתן לעצורים בבית המעצר. העותר הפסיק ליטול סם ואף הפסיק ליטול תחליף סם וזאת בכוחות עצמו. כשבא כוחו פנה בעניין זה לגורמים המוסמכים נענה כי העותר מוגדר כבעל סיכון גבוה לבריחה (סג"ב) מתאריך 23.8.17, ולכן נוכח העובדה כי הטיפול נעשה באגף פתוח, לא ניתן לשלב בו את העותר. הסיבה שהעותר מוגדר כבעל סיכון כאמור נעוצה בעובדה שבשנת 2015, עת היה עצור בגין עבירה קודמת, יצא ליציאה זמנית ולא שב.

מכאן העתירה.

2. לטענת העותר לא צריך להיות קושי בשילובו בטיפול, גם אם סיווגו כעצור בסג"ב לא ישתנה. הפרויקט מתנהל בין כתלי בית הסוהר, והגם שמדובר באגף פתוח ברור כי ניתן לשמור עליו לבל יברח. העותר מעוניין בקבלת טיפול והוכיח זאת על-ידי כהרת הדרך שכבר עשה בכוחות עצמו. ההחלטה לסווגו תחת סטטוס סג"ב אמורה להשליך על היכולת להוציאו מחוץ לבית המעצר, אך לא אמורה להצר את צעדיו בין כתליו. הטלת המגבלות על העותר צריכה להישען על מידע עדכני, וכזה אין בנמצא. על רקע זה, לטענת העותר, יש לחייב את המשיב לשלבו בטיפול. אשר להגדרתו תחת סטטוס סיכון גבוה לבריחה, הרי שהיא נשענת על מידע משנת 2015, ולא על מידע עדכני, ולכן אין לה מקום. מדובר בהגדרה שאינה סבירה ואינה מידתית. היא פוגעת ביכולתו להשתלב במסגרות הטיפוליות וגם מכפיפה אותו לתנאים

מכבידים ומיותרים, שעה שהוא מועבר אל מחוץ לבית המעצר לצורך נסיעה לבית המשפט.

לטענת המשיב דין העתירה להידחות. המשיב מתנגד להסרת הגדרת הסטטוס שלו כסג"ב. ראשית, יש לזקוף לחובתו את התנהלותו בשנת 2015: העותר יצא ליציאה זמנית כששהה תחת המשמורת החוקית של המשיב, ממנה לא שב, ורק לאחר מספר ימים נתפס על ידי משטרת ישראל והושב למעצר. התנהגותו הבעייתית נמשכת גם בעת האחרונה. כך, ביום 8.1.18 הוא קילל סוהר וסירב לקיים הוראה שניתנה לו. בנוסף, מתחילת מאסרו הנוכחי התקבל אודותיו חומר מודיעיני המעיד על המשך מעורבותו השלילית ועל מסוכנות הנשקפת ממנו. בנוסף, על פי נהלי המשיב, ועדת סג"ב בודקת את הסטטוס של כל עצור אחת לשישה חודשים, ודיון נוסף בעניינו עתיד להתקיים בחודש פברואר 2018. אשר לשילובו בפרויקט "ראשית" העותר אינו יכול להשתלב בו נוכח הגדרתו כסג"ב שעה שהפרויקט נערך באגף פתוח. טיפולים מסוג זה ניתנים בדרך כלל לאסירים ולא לעצורים, והם מותנים בהתנהגות החיובית של האסיר. עצור מוגדר כבעל סטטוס זמני, והטיפול מהסוג בו הוא מעוניין להשתלב הוא מתמשך וכולל כחמישה עשר מפגשים. התחלת הליך טיפולי שבמקרים רבים יופסק באמצע, כשמדובר בעצורים, הינה בעייתית. לעותר סכסוכים רבים ויריבים במגוון בתי הסוהר, ולכן הוא שוהה בבימ"ר תל-אביב, ואין לאפשר את שילובו בפרויקט.

בעניין אחרון זה ציין ב"כ העותר כי מדיניות המשיב ביחס לעצורים מפרה את הוראות סעיף 10 לאמנה הבינלאומית בדבר זכויות אזרחיות ומדיניות (1966), ואין מקום להפלות לרעה עצורים. הוא נתן את הסכמתו כי אע"פ בחומר המודיעיני במעמד צד אחד. העותר עצמו ציין שהוא מניח שחלק מהמידעים בעניינו נכון, אבל אין לו אפשרות מעשית להימנע ממעורבות שלילית בהינתן האגף בו הוא נמצא. יש בו סמים רבים והוא אכן מעורב בענייני סמים. לכן בדיוק הוא רוצה טיפול. הוא ביצע צעד ענק בכך שנמנע מצריכת סם ממש, והבדיקות שלו נקיות. יש להמשיך במגמה ולשלב בטיפול.

3. לאחר שבחנתי את הדברים נחה דעתי כי דין העתירה להידחות. ב"כ העותר טען את כל שניתן היה לטעון בטוב טעם, אך בסופו של יום השאלה שניצבת בפניי היא האם הפעיל המשיב שיקול דעת שלא כדין, באופן המצדיק את התערבות בית המשפט. תשובתי היא בשלילה. בעניין זה יש לבחון בראש ובראשונה את התשתית הראייתית שניצבה לנגד עיני הגורמים המוסמכים, והתשתית היא כזו שמובילה לדחיית העתירה.

אשר לסיווג העותר בסטטוס סיכון גבוה לבריחה, עומד לחובתו ניסיון העבר לפיו לא שב שעה שיצא ממשמורת חוקית, ונדרש מאמץ של משטרת ישראל על מנת להשיבו אליה. אכן, הדברים התרחשו בשנת 2015, אך לא מדובר בעבר רחוק. על כך יש להוסיף את המידע המודיעיני מהעת האחרונה, המראה כי העותר לא מפנים שעליו למלא אחר ההוראות ואחר כללי ההתנהגות המצופים ממנו. שילוב זה הופך את ההחלטה לסווגו בקטגוריה זו להחלטה סבירה, **בעת הזאת.**

אשר לסירוב לשלבו במסגרת הטיפולית, הועלתה במסגרת עתירה זו הטענה העקרונית כי ההבחנה שנערכת בין עצורים לבין אסירים לעניין הטיפול אינה נאותה, ועל המשיב לעשות מאמץ גדול יותר להעמיד אפשרויות טיפוליות לא רק לאסירים אלא גם לעצורים. טענה זו מצריכה אכן ליבון והעמקה, אלא שלאחר שבחנתי את הנתונים שלפניי השתכנעתי כי לא זה המקרה בו יש להעמיק בה. המידע שהועבר לעיוני מקים חשש כי העותר אינו בשל להשתלב במסגרת הטיפולית, נוכח התנהלותו בבית המעצר. בחנתי הדברים במנותק משאלת הסיווג הנוכחי של העותר. גם בהינתן אמת מידה זו, הנוחה יותר לעותר, לא מצאתי פגם בהחלטת המשיב.

אני ער לכך כי העותר עושה מאמצים לצאת לדרך חדשה, והתרשמתי כי אלה הם מאמצים ראויים לציון. אלא שיש

להבין כי השאלה הניצבת לפני אינה כיצד הייתי מחליט בעצמי, לזו הייתי אחראי על העותר, אלא האם נפל פגם בהחלטת הגורמים המוסמכים המצדיק את התערבותי. פגם שכזה לא נמצא. אני מקווה שלא יהיה בכך כדי לרפות את ידי העותר, ועוד אני מקווה שימשיך במאמציו להתקדם הלאה. מאמץ, ככל שיתמיד בו העותר, זה צריך לשאת פירות בין אם ישולב העותר בפרויקט טיפולי במסגרת המעצר ובין אם לאו.

העתירה נדחית.

ניתנה היום, י"ג שבט תשע"ח, 29 ינואר 2018, בהעדר הצדדים.